

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra extinsă)

12 octombrie 2022*

„Uniunea economică și monetară – Uniune bancară – Redresarea și rezoluția instituțiilor de credit – Măsurile de intervenție timpurie – Decizia BCE de a plasa Banca Carige sub administrare temporară – Acțiune în anulare – Acțiune formulată de un acționar – Calitate procesuală activă – Interes distinct de cel al băncii – Admisibilitate – Eroare de drept la stabilirea temeiului juridic – Interpretare conformă a dreptului național de către instanța Uniunii – Limită – Interdicția de a interpreta dreptul național *contra legem*”

În cauza T-502/19,

Francesca Corneli, cu domiciliul în Velletri (Italia), reprezentată de M. Condinanzi, L. Boggio și F. Ferraro, avocați,

reclamantă,

împotriva

Băncii Centrale Europene (BCE), reprezentată de C. Hernández Saseto, A. Pizzolla și G. Marafioti, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

Comisia Europeană, reprezentată de V. Di Bucci, D. Triantafyllou și A. Nijenhuis, în calitate de agenți,

intervenientă,

TRIBUNALUL (Camera a patra extinsă),

compus, la deliberări, din domnii S. Papasavvas, președinte, S. Gervasoni, L. Madise, P. Nihoul (raportor) și J. Martín y Pérez de Nanclares, judecători,

grefier: doamna P. Nuñez Ruiz, administratoare,

* Limba de procedură: italiana.

având în vedere faza scrisă a procedurii, în special:

- excepția de inadmisibilitate invocată de BCE prin înscrisul separat depus la grefa Tribunalului la 2 octombrie 2019;
- Ordonanța de conexare a excepției cu fondul din 29 aprilie 2020, în temeiul articolului 130 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului;
- Decizia din 24 iunie 2020 prin care a fost admisă cererea de intervenție a Comisiei în susținerea concluziilor BCE;
- decizia Tribunalului, în temeiul articolului 28 din Regulamentul de procedură, de a trimite cauza în fața unui complet de judecată extins;
- măsura de cercetare judecătorească din 17 noiembrie 2021, prin care Tribunalul a dispus ca BCE, în temeiul articolului 91 litera (b) și al articolului 92 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, să prezinte versiunea integrală a Deciziei ECB-SSM-2019-ITCAR-11 din 1 ianuarie 2019, prin care Banca Carige SpA a fost plasată sub administrare temporară, și cele trei decizii de prelungire a acestei măsuri;
- Decizia Tribunalului din 15 decembrie 2021, potrivit articolului 103 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, prin care se acordă reclamantei și Comisiei accesul la documentele prezentate de BCE în temeiul protecției jurisdicționale efective,

în urma ședinței din 19 ianuarie 2022,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin acțiunea întemeiată pe articolul 263 TFUE, reclamanta, doamna Francesca Corneli, solicită anularea Deciziei ECB-SSM-2019-ITCAR-11 a BCE din 1 ianuarie 2019, prin care Banca Carige SpA (denumită în continuare „banca”) a fost plasată sub administrare temporară, precum și a oricărui act subsecvent sau ulterior, inclusiv în special Decizia ECB-SSM-2019-ITCAR-13 a BCE din 29 martie 2019, prin care a fost prelungită durata plasării sub administrare temporară până la 30 septembrie 2019.

Istoricul litigiului și situația de fapt ulterioară introducerii acțiunii

- 2 Banca este o instituție de credit cu sediul în Italia, cotată la bursă și supusă supravegherii prudențiale directe a Băncii Centrale Europene (BCE) din anul 2014. Aceasta a acumulat pierderi de peste 1,6 miliarde de euro între decembrie 2014 și 1 ianuarie 2019. Reclamanta este acționar minoritar al băncii. La momentul introducerii acțiunii, reclamanta deținea 200 000 de acțiuni ordinare care reprezentau 0,000361 % din capitalul social al băncii.
- 3 În anul 2016, BCE a adoptat o măsură de intervenție timpurie privind banca, prin Decizia ECB/SSM/2016 – F1T 87K3OQ2OV1UORLH26/26, care stabilea obiective care trebuiau atinse între anii 2017 și 2019 pentru creditele neperformante și acoperirea aferentă acestora.

- 4 Pentru a răspunde obiectivelor stabilite, în septembrie 2017, consiliul de administrație a aprobat un plan de recapitalizare prin care se urmărea restabilirea unui nivel adecvat al fondurilor proprii, acoperirea pierderilor generate și, la un nivel mai general, consolidarea structurii capitalului în vederea restabilirii unor rate acceptabile de capital.
- 5 În pofida emiterii de instrumente în valoare de 544 de milioane de euro, încheiată la 21 decembrie 2017, banca nu respecta, la 1 ianuarie 2018, cerințele aplicabile în ceea ce privește fondurile proprii.
- 6 Ulterior, banca a încercat, fără succes, să își majoreze fondurile proprii pentru a se conforma cerințelor aplicabile. Astfel, o încercare de emiterie de instrumente de fonduri proprii a eșuat de trei ori în anul 2018 (în lunile martie, mai și iunie), din cauza interesului scăzut al investitorilor.
- 7 Aceste eșecuri au exacerbât, în cadrul consiliului de administrație al băncii, tensiuni care au condus la o serie de demisii (16 în perioada martie 2016-august 2018) care au impus numirea de noi membri. Astfel, la adunarea generală extraordinară din 20 septembrie 2018, acționarii băncii au reînnoit consiliul de administrație menționat și l-au numit pe domnul Modiano în funcția de președinte. În cadrul reuniunii acestui consiliu de administrație din 21 septembrie 2018, domnul Innocenzi a fost numit director general.
- 8 La sfârșitul lunii septembrie 2018, banca afișa încă rate de capital inferioare cerințelor. În aceste condiții, BCE a solicitat băncii să prezinte un plan de conservare în conformitate cu articolul 142 din Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE (JO 2013, L 176, p. 338). Astfel, banca a prezentat un nou plan de conservare, intervenind după a treia încercare eșuată de majorare a fondurilor proprii (a se vedea punctul 6 de mai sus). Cu toate acestea, întrucât a considerat că planul respectiv nu cuprindea nicio modificare substanțială, BCE a refuzat să îl aprobe și a solicitat băncii să prezinte, până la 30 noiembrie 2018, o strategie care să aibă ca scop restabilirea și asigurarea în mod durabil a respectării cerințelor înaintea datei de 1 ianuarie 2019.
- 9 Pentru a răspunde la această cerere, consiliul de administrație al băncii a adoptat, la 12 noiembrie 2018, un „plan de consolidare a fondurilor proprii din noiembrie 2018” care se baza pe două etape, și anume, mai întâi, pe emiteria de obligațiuni subordonate de categoria 2 și, în continuare, pe o majorare de capital supusă aprobării acționarilor.
- 10 Prima etapă a fost realizată cu o subscriere de obligațiuni în valoare de 318,2 milioane de euro de către fondul de intervenție voluntară al Fondo interbancario di tutela dei depositi (Fondul interbancar de protecție a depozitelor, Italia) și de 1,8 milioane de euro de către Banco di Desio e della Brianza SpA.
- 11 A doua etapă nu a putut fi pusă în aplicare ca urmare a opoziției manifestate de acționarii care dețineau 70 % din capital, în cadrul unei adunări generale extraordinare din 22 decembrie 2018, față de o majorare de capital prin schimbul unor obligațiuni subordonate cu acțiuni nou-emise. Înainte de a se pronunța, acționarii în cauză doreau să le fie comunicate, pe de o parte, planul de afaceri și, pe de altă parte, bilanțul aferent activităților desfășurate în anul 2018 de bancă.

- 12 În urma acestor evenimente:
- la 23 decembrie 2018, banca a precizat printr-un comunicat de presă că, în urma respingerii propunerii formulate de consiliul său de administrație, vicepreședinta și un alt membru al acestui consiliu au demisionat cu efect imediat;
  - la 2 ianuarie 2019, un alt comunicat de presă, emis de asemenea de bancă, a anunțat demisia, cu efect de la acea dată, a alți cinci membri ai consiliului de administrație menționat, inclusiv a președintelui, domnul Modiano, și a directorului general, domnul Innocenzi;
  - demisiile respective au condus la nevaliditatea acestui consiliu de administrație în temeiul, pe de o parte, al articolului 18 alineatul (12) din statutul băncii și, pe de altă parte, al articolului 2386 din Codul civil italian.
- 13 În conformitate cu statutul băncii, cei patru membri ai consiliului de administrație care nu și-au prezentat demisia au rămas în funcție pentru a asigura administrarea curentă.
- 14 La 1 ianuarie 2019, BCE a decis să plaseze banca sub administrare temporară (denumită în continuare „decizia de plasare sub administrare temporară”) cu următoarele efecte:
- dizolvarea consiliului de administrație al băncii și înlocuirea foștilor membri cu trei administratori temporari, printre care domnii Modiano și Innocenzi, care ocupaseră funcțiile de președinte al consiliului de administrație menționat și, respectiv, de director general al acestei instituții;
  - dizolvarea comitetului de supraveghere al băncii și înlocuirea foștilor membri cu alte trei persoane;
  - atribuirea către noile organe a misiunii care consta în „luarea măsurilor necesare pentru a garanta că [banca] respectă din nou cerințele patrimoniale în mod durabil”.
- 15 La 2 ianuarie 2019, adoptarea deciziei de plasare sub administrare temporară a fost anunțată, în paralel, printr-un comunicat de presă, pe de o parte, de către BCE și, pe de altă parte, de către bancă. În aceeași zi, negocierea titlurilor emise sau garantate a fost suspendată de Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Comisia Națională pentru Societăți și Bursă, Italia) „până la intrarea în vigoare a deciziei [de plasare sub administrare temporară] sau până la restabilirea, în special ca urmare a noilor inițiative ale autorităților competente în materie de supraveghere prudentială, a unui cadru de informare complet cu privire la titlurile de valoare emise sau garantate de bancă”.
- 16 La 5 ianuarie 2019, reclamanta a solicitat BCE o copie a deciziei de plasare sub administrare temporară, în temeiul articolului 6 din Decizia BCE/2004/3 a BCE din 4 martie 2004 privind accesul public la documentele BCE (JO 2004, L 80, p. 42, Ediție specială, 01/vol. 5, p. 229); întrucât această cerere a fost respinsă, reclamanta a introdus o acțiune în anulare împotriva deciziei de respingere (Hotărârea din 29 iunie 2022, Corneli/BCE, T-501/19, nepublicată, EU:T:2022:402).
- 17 La 29 martie 2019, BCE a prelungit până la 30 septembrie 2019 durata plasării sub administrare temporară (denumită în continuare „decizia de prelungire”); adoptarea acestei decizii a fost anunțată de bancă într-un comunicat de presă la 30 martie 2019.

- 18 La 30 septembrie 2019, BCE a prelungit până la 31 decembrie 2019 plasarea sub administrare temporară (denumită în continuare „a doua decizie de prelungire”).
- 19 La 20 decembrie 2019, BCE a prelungit până la 31 ianuarie 2020 administrarea temporară pentru a permite finalizarea operațiunii de consolidare a fondurilor proprii (denumită în continuare „a treia decizie de prelungire”).

Concluziile părților

- 20 Reclamanta solicită Tribunalului:
- anularea deciziei de plasare sub administrare temporară, precum și a oricărui act subsecvent sau ulterior, inclusiv în special a deciziei de prelungire, precum și a deciziilor succesive de prelungire;
  - obligarea BCE și a Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 21 BCE, susținută de Comisie, solicită Tribunalului:
- declararea acțiunii ca fiind inadmisibilă sau, în orice caz, nefondată;
  - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

Cu privire la admisibilitate

Cu privire la actele a căror anulare este solicitată

- 22 În speță, reclamanta urmărește anularea mai multor acte:
- în cererea introductivă, aceasta solicită anularea deciziei de plasare sub administrare temporară și a „oricărui act subsecvent sau ulterior”, inclusiv a deciziei de prelungire;
  - într-o scrisoare adresată grefei cu privire la depunerea replicii, aceasta precizează că, fiind adoptată între timp, a doua decizie de prelungire trebuie inclusă în obiectul acțiunii;
  - în replică, aceasta susține că obiectul acțiunii trebuie să includă, în același temei, a treia decizie de prelungire.
- 23 În această privință, trebuie amintit că, potrivit articolului 76 litera (d) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, obiectul litigiului trebuie să fie indicat în cererea introductivă.
- 24 Pe de altă parte, acțiunile în anulare trebuie să fie îndreptate împotriva unor acte existente și care lezează (a se vedea Hotărârea din 5 octombrie 2017, Ben Ali/Consiliul, T-149/15, nepublicată, EU:T:2017:693, punctul 59 și jurisprudența citată).

- 25 În speță, normele enunțate la punctele 23 și 24 de mai sus sunt respectate, pe de o parte, în ceea ce privește decizia de plasare sub administrare temporară și, pe de altă parte, în ceea ce privește decizia de prelungire, din moment ce aceste două decizii sunt vizate în cererea introductivă, existau la momentul introducerii acțiunii și o lezau pe reclamantă la acel moment.
- 26 În schimb, a doua și a treia decizie de prelungire au fost adoptate după depunerea cererii introductive și nu sunt vizate de aceasta. Desigur, reclamanta a făcut referire, în cererea introductivă, pe lângă decizia de plasare sub administrare temporară, și la „orice act subsecvent sau ulterior”. Cu toate acestea, o formulare atât de generală nu poate fi considerată satisfăcătoare în raport cu cerința prevăzută la articolul 21 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și reiterată la articolul 76 din Regulamentul de procedură. Potrivit acestor dispoziții, obiectul litigiului trebuie să fie indicat în cererea introductivă, iar aceasta trebuie să fie însoțită, în cazul unei acțiuni în anulare, de o copie a actului atacat, astfel încât să permită stabilirea, fără nicio îndoială, a obiectului litigiului. În speță, este evident că cerința menționată nu este respectată în cazul în care o reclamantă se limitează să includă în cererea introductivă o formulare de această natură.
- 27 În plus, nu se poate considera că reclamanta a formulat o cerere de adaptare a cererii introductive în sensul articolului 86 din Regulamentul de procedură, care prevede:
- atunci când un act, a cărui anulare este solicitată, este înlocuit sau modificat printr-un alt act având același obiect, reclamantul poate, înainte de închiderea fazei orale sau înainte de decizia Tribunalului de a se pronunța fără parcurgerea fazei orale a procedurii, să își adapteze cererea introductivă pentru a ține cont de acest element nou [alineatul (1)];
  - într-o astfel de situație, adaptarea cererii introductive trebuie efectuată prin înscris separat și în termenul prevăzut [alineatul (2)].
- 28 Cerința de a efectua adaptarea cererii introductive prin înscris separat, o condiție de formă, nu a fost respectată în speță. Într-adevăr, reclamanta a pus în discuție legalitatea celei de a doua și a celei de a treia decizii de prelungire. Totuși, acest demers a avut loc, în ceea ce privește cele două documente, pe de o parte, în replică și, pe de altă parte, într-o scrisoare adresată grefei în legătură cu depunerea acestui din urmă document. Or, o mențiune inserată într-un document referitor la un alt act nu poate fi considerată, în raport cu dispoziția analizată, o cerere formulată prin „înscris separat”.
- 29 Astfel, rezultă că condițiile stabilite la articolul 86 din Regulamentul de procedură nu sunt respectate în speță și că, în consecință, cererile de adaptare a cererii introductive nu sunt admisibile. Prin urmare, astfel cum rezultă din cuprinsul punctelor 25 și 26 de mai sus, acțiunea este admisibilă în măsura în care este îndreptată împotriva deciziei de plasare sub administrare temporară și a deciziei de prelungire (denumite în continuare „deciziile atacate”), dar nu este admisibilă în ceea ce privește „orice act subsecvent sau ulterior”, inclusiv a doua și a treia decizie de prelungire.

Cu privire la calitatea procesuală activă

- 30 Susținută de Comisie, BCE invocă o cauză de inadmisibilitate întemeiată pe faptul că reclamanta nu are calitatea procesuală activă necesară pentru a exercita acțiunea împotriva deciziilor atacate, întrucât deciziile menționate nu o privesc pe aceasta nici direct, nici individual.

- 31 În această privință, trebuie arătat că această calitate procesuală activă necesară pentru introducerea unei acțiuni în anulare este reglementată de articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, potrivit căruia, în situația din speță, decizia pe care o persoană fizică sau juridică dorește să o conteste trebuie să o privească direct și individual pe aceasta, atunci când decizia respectivă este adresată unei alte persoane.
- 32 În vederea pronunțării hotărârii, trebuie să se examineze aceste cerințe în raport cu situația în care se afla reclamanta.
- *Cu privire la afectarea directă a recurente*
- 33 Potrivit jurisprudenței, o persoană este direct vizată (afectare directă) atunci când, în mod cumulativ, actul atacat:
- produce în mod direct efecte asupra situației sale juridice;
  - nu lasă nicio putere de apreciere destinatarilor care sunt însărcinați cu punerea sa în aplicare, această punere în aplicare având un caracter pur automat și decurgând doar din reglementarea Uniunii Europene, fără aplicarea unei norme intermediare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 noiembrie 2019, BCE și alții/Trasta Komerbanka și alții, C-663/17 P, C-665/17 P și C-669/17 P, denumită în continuare „Hotărârea Trasta”, EU:C:2019:923, punctul 103).
- 34 După cum reiese din dosar, situația juridică a reclamantei este afectată în speță fără intervenția unui act intermediar, de deciziile atacate, întrucât acestea modifică prin ele însele drepturile de care dispune reclamanta pentru a participa în calitate de acționar la administrarea băncii în conformitate cu normele aplicabile:
- astfel, deciziile menționate afectează dreptul reclamantei de a alege, în calitate de acționar, organele de conducere și de supraveghere ale băncii, dat fiind că, în lipsa acestor decizii, acționarii care, individual sau împreună cu alții, dețin o anumită parte din capital pot prezenta o listă de candidați pentru alegerea membrilor consiliului de administrație și ai consiliului de supraveghere și orice acționar poate alege, dintre candidați, membrii acestor două organe, în conformitate cu statutul băncii (articolele 18 și 26);
  - pe de altă parte, decizia de plasare sub administrare temporară afectează dreptul care aparține acționarilor, precum reclamanta, de a convoca adunarea generală a acționarilor și de a stabili ordinea de zi, dat fiind că, potrivit articolului 10 alineatul (4) din statutul băncii, acționarii pot declanșa organizarea unei adunări generale și pot stabili punctele de pe ordinea de zi, că în speță acest drept este suspendat prin deciziile atacate și că, în conformitate cu articolul 70 alineatul (2) din decreto legislativo n. 385 – Testo unico delle leggi in materia bancaria e creditizia (Decretul legislativ nr. 385 – Text unic al Legilor în materie bancară și de credit) din 1 septembrie 1993 (supliment ordinar la GURI nr. 230 din 30 septembrie 1993) (denumit în continuare „textul unic în materie bancară”), doar administratorii temporari pot convoca adunarea generală și pot stabili ordinea de zi, cu aprobarea BCE în conformitate cu articolul 72 alineatul (6) din textul unic în materie bancară;
  - în sfârșit, deciziile atacate modifică condițiile în care răspunderea organelor de conducere și de supraveghere poate fi angajată de acționari, precum reclamanta, dat fiind că această răspundere, în principiu reglementată de articolul 2392 din Codul civil italian, este limitată, în

caz de administrare temporară, în conformitate cu articolul 72 alineatul (9) din textul unic în materie bancară, la cazurile de dol sau de culpă gravă, că, pe de altă parte, dispoziția menționată prevede că acțiunile de natură civilă sunt introduse împotriva administratorilor temporari cu condiția autorizării de către BCE și că alineatul (5) al articolului menționat conferă administratorilor temporari dreptul de a introduce acțiuni în răspundere împotriva membrilor organelor dizolvate ale băncii sau a directorului general, privând astfel adunarea acționarilor sau acționarii care dețin împreună o anumită parte din capitalul social de dreptul de a introduce o asemenea acțiune în conformitate cu articolele 2393 și 2393 bis din Codul civil italian.

- 35 Din aceste elemente rezultă că raportul juridic dintre bancă și acționarii săi, printre care figurează reclamanta, a fost modificat, fără intervenția vreunui act intermediar, prin deciziile atacate, care o privesc, așadar, în mod direct.
- 36 Această concluzie este însă contestată de BCE și de Comisie.
- 37 În primul rând, aceste instituții susțin în esență că efectul deciziilor atacate asupra situației acționarilor, presupunând că este dovedit, a afectat exercitarea drepturilor lor doar temporar, în perioada acoperită de aceste decizii.
- 38 În această privință, trebuie amintit că, în ceea ce privește protecția jurisdicțională, nu se face nicio distincție între efectele produse de un act după cum acestea din urmă privesc existența unui drept sau exercitarea sa; un drept există pentru a fi exercitat, astfel încât, chiar dacă efectul produs de act privește exercitarea dreptului, acesta din urmă este afectat în ceea ce privește scopul pentru care a fost creat și conferit (a se vedea în acest sens Ordonanța din 25 iunie 2014, Accorinti și alții/BCE, T-224/12, nepublicată, EU:T:2014:611, punctul 89). Astfel, niciun element din jurisprudență nu prevede că trebuie să fie excluse de la protecția jurisdicțională cazurile în care ar fi prejudiciată, pentru o perioadă limitată, situația juridică a unei părți.
- 39 Prin urmare, argumentul trebuie respins.
- 40 În al doilea rând, BCE și Comisia susțin că decizia de plasare sub administrare temporară nu a afectat drepturile cele mai esențiale ale acționarilor, din moment ce, potrivit normelor aplicabile, deciziile care au caracter important pentru bancă rămâneau de competența acționarilor.
- 41 În această privință, trebuie amintit că, astfel cum arată BCE și Comisia, anumite decizii care afectează banca puteau fi în continuare adoptate, sub administrare temporară, de acționarii reuniți în adunare generală. Adunarea trebuia să fie însă convocată, în aceste cazuri, de administratorii temporari, fără a putea fi convocată de acționarii înșiși. Or, nimic nu permite să se distingă, printre drepturile de care beneficiază acționarii, unele care ar fi esențiale și ar merita o protecție, în timp ce altele, considerate mai puțin importante, ar fi lipsite de această protecție.
- 42 Argumentul trebuie, așadar, să fie respins.
- 43 În al treilea rând, BCE și Comisia susțin că drepturile pretins afectate aparțin adunării generale, iar nu acționarilor considerați în mod individual. Ar rezulta de aici că situația juridică a fiecărui acționar nu ar fi afectată în mod direct de deciziile atacate.

- 44 În această privință, trebuie arătat că argumentul BCE și al Comisiei, întemeiat pe drepturile adunării generale, face abstracție cel puțin de dreptul de vot care permite fiecărui acționar să participe, în mod individual, la alegerea membrilor care urmează să facă parte din organele de conducere și de supraveghere. Or, reiese din dosar că, odată cu adoptarea deciziei de plasare sub administrare temporară, acest drept nu mai putea fi exercitat de acționari ca urmare a administrării temporare, din moment ce această numire trebuia să fie decisă, în cadrul unui asemenea regim, chiar de BCE, fără ca aceasta să trebuiască să consulte acționarii.
- 45 Desigur, votul exprimat de un anumit acționar nu permite, în sine, să se ia decizia în cadrul adunării atunci când acționarul respectiv nu deține o parte suficient de mare din capitalul social. Cu toate acestea, o asemenea împrejurare nu exclude existența dreptului de vot respectiv pentru fiecare acționar și, în consecință, necesara sa protecție jurisdicțională.
- 46 Prin urmare, argumentul trebuie să fie respins.
- 47 În al patrulea rând, contrar reclamantei, care apreciază că admisibilitatea acțiunii în speță se poate întemeia pe poziția adoptată de Curte în Hotărârea Trasta, BCE și Comisia consideră că această hotărâre confirmă mai degrabă punctul acestora de vedere, și anume că acțiunea este inadmisibilă.
- 48 În această privință, trebuie arătat că, în acea hotărâre, fără a aborda afectarea individuală a acționarilor, Curtea s-a pronunțat cu privire la condițiile în care aceștia din urmă puteau fi considerați direct vizați de o decizie adoptată în cadrul supravegherii bancare în raport cu o instituție la care dețineau titluri de participare.
- 49 În speță, prin adoptarea deciziei respective, BCE a retras autorizația de care avea nevoie această instituție pentru a-și desfășura activitățile bancare. În urma acestei retrageri, instituția în cauză a fost lichidată, în temeiul dreptului intern, de o instanță națională. Pentru finalizarea procesului de lichidare, această instanță a desemnat un lichidator. În speță, decizia atacată era cea prin care BCE îi retrăsese autorizația instituției menționate.
- 50 În Hotărârea Trasta, Curtea a statuat că această decizie de retragere afecta în mod direct situația juridică a înseși instituției în cauză, întrucât, odată ce a fost adoptată decizia, instituția nu mai era autorizată să își continue activitățile bancare (punctul 104).
- 51 În schimb, decizia de retragere nu producea un asemenea efect asupra acționarilor. Într-adevăr, valoarea acțiunilor sau proporția dividendelor care puteau fi distribuite scăzuseră după adoptarea acestei decizii. Totuși, acest efect nu avea, din perspectiva Curții, un caracter juridic, ci o natură economică. Retragera autorizației nu se opunea, în sine, potrivit Curții, ca acționarii să continue să își exercite drepturile în cadrul adunării generale, de exemplu pentru a solicita modificarea obiectului de activitate al instituției astfel încât să îi permită să desfășoare activități într-un alt domeniu decât cel bancar.
- 52 În definitiv, din Hotărârea Trasta reiese, potrivit Curții, că numai decizia de lichidare afecta situația juridică a acționarilor, întrucât această decizie încredința lichidatorului gestionarea instituției în cauză, privând acționarii de posibilitatea de a influența această administrare. Or, decizia menționată nu fusese adoptată de BCE, ci de o instanță națională în temeiul dreptului intern fără ca o asemenea consecință, și anume lichidarea, să fie prevăzută în dreptul Uniunii în cazul retragerii autorizației. Ca atare, această retragere a autorizației, dispusă de BCE, nu afecta,

așadar, în mod direct, prin ea însăși, situația juridică a acționarilor. Întrucât retragerea autorizației era actul atacat, acțiunea formulată de acționari trebuia să fie declarată inadmisibilă (punctele 105-115 din hotărârea menționată).

- 53 Astfel, Hotărârea Trasta privea o situație diferită, întrucât, spre deosebire de prezenta cauză, decizia care era atacată în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre nu avea nicio incidență, în sine, asupra situației juridice a reclamantilor acționari.
- 54 Prin urmare, argumentul trebuie să fie respins și, în consecință, se poate considera că reclamanta este vizată în mod direct, în speță, de deciziile atacate.

– *Cu privire la afectarea individuală a reclamantei*

- 55 Potrivit BCE și Comisiei, reclamanta nu este vizată în mod individual (afectare individuală), întrucât drepturile sale au fost afectate de deciziile atacate într-o măsură care nu diferă de cea resimțită de ceilalți acționari ai băncii.

- 56 În această privință, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, un act atacat privește în mod individual alte subiecte decât destinatarii dacă acesta le afectează în considerarea anumitor calități care le sunt specifice sau a unei situații de fapt care le caracterizează în raport cu orice altă persoană și, ca urmare a acestui fapt, le individualizează într-un mod analog cu cel în care ar fi individualizat destinatarul (Hotărârea din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia, 25/62, EU:C:1963:17, p. 223).

- 57 În ceea ce o privește pe reclamantă, cerința legată de afectarea individuală este îndeplinită în speță, întrucât:

- ea face parte dintr-un grup ai cărui membri erau identificați sau identificabili în momentul în care deciziile atacate au fost adoptate;
- iar această identificare se putea întemeia pe criterii specifice membrilor grupului respectiv (a se vedea Hotărârea din 23 aprilie 2009, Sahlstedt și alții/Comisia, C-362/06 P, EU:C:2009:243, punctul 30 și jurisprudența citată).

- 58 În această privință, referitor la primul criteriu, trebuie amintit că, după cum a evidențiat reclamanta, ea putea fi identificată, în calitatea sa de acționar, la momentul adoptării deciziilor atacate. Astfel, decizia de punere sub administrare temporară a fost adoptată la 1 ianuarie, cu alte cuvinte într-o zi în care, întrucât instituțiile de credit erau închise, titlurile de participare la capital nu puteau fi negociate. După cum a recunoscut BCE, decizia de plasare sub administrare temporară a fost luată în cursul acelei zile, de altfel, ca urmare a imposibilității de a cumpăra sau de a vinde titluri de participare la acea dată. La acel moment, lista acționarilor era închisă. Identitatea fiecăruia dintre aceștia putea fi verificată, astfel cum impune jurisprudența. Situația a fost aceeași în ceea ce privește decizia de prelungire. Desigur, această decizie nu a fost adoptată într-o zi de sărbătoare legală, spre deosebire de prima. Nu este mai puțin adevărat că, la momentul adoptării sale, lista acționarilor care puteau fi afectați era de asemenea determinată.

- 59 În ceea ce privește al doilea criteriu, trebuie să se constate, în același mod, că acționarii, printre care și reclamanta, au fost afectați, ca urmare a adoptării deciziilor atacate, într-o calitate care îi caracteriza intrinsec, și anume, pe de o parte, în cea de a deține acțiuni în capitalul băncii și, pe de altă parte, în cea de a fi împiedicați, prin efectul acestor decizii, să exercite anumite drepturi aferente acțiunilor respective.
- 60 Criteriul întemeiat pe o afectare intrinsecă a fost clarificat în sensul că poate fi considerat îndeplinit în special atunci când actul atacat modifică drepturile dobândite, anterior adoptării sale, de persoana vizată (a se vedea Hotărârea din 13 martie 2008, Comisia/Infront WM, C-125/06 P, EU:C:2008:159, punctul 72 și jurisprudența citată).
- 61 Or, reclamanta avea, tocmai, înainte de adoptarea deciziilor atacate, drepturi aferente acțiunilor sale care, deși erau dobândite, au fost afectate în perioada vizată.
- 62 În această privință, trebuie să se observe că, potrivit articolului 70 alineatul (2) din textul unic în materie bancară, primul efect produs prin plasarea sub administrare temporară constă în suspendarea funcțiilor adunării generale, cu alte cuvinte a posibilității acționarilor de a-și manifesta poziția cu privire la propunerile care le sunt adresate.
- 63 În plus, printre acționari, reclamanta se număra printre cei care au votat împotriva propunerii care a fost prezentată adunării generale din 22 decembrie 2018, vot care, chiar dacă reprezenta doar o cerere de amânare, a condus la demisia membrilor consiliului de administrație, apoi la dizolvarea acestuia din urmă, banca fiind pusă la acel moment într-o situație care, în contextul în care se afla, a suscitat, astfel cum se menționează în decizia de plasare sub administrare temporară, intervenția BCE, cu suspendarea funcțiilor adunării generale și, prin urmare, a posibilității acționarilor de a influența prin vot strategia care să fie urmată de bancă.
- 64 În aceste condiții, se poate considera că cerințele care decurg din Hotărârea din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia (25/62, EU:C:1963:17), sunt îndeplinite în ceea ce o privește.
- 65 Această concluzie este contestată de BCE și de Comisie.
- 66 În primul rând, acestea subliniază că, dacă Tribunalul ar ajunge la concluzia că acțiunea în anulare este inadmisibilă, o asemenea declarație a inadmisibilității nu ar fi contrară obligației instanței Uniunii de a asigura reclamantilor reali sau potențiali o protecție jurisdicțională efectivă, întrucât reclamanta ar mai putea formula, într-un asemenea caz, în fața aceleiași instanțe, o acțiune în despăgubire cu scopul de a obține, eventual, o reparație pentru prejudiciul suferit.
- 67 În această privință, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței, acțiunile în anulare și în despăgubire urmăresc obiective care, fiind distincte, nu pot fi confundate (Hotărârea din 2 decembrie 1971, Zuckerfabrik Schöppenstedt/Consiliul, 5/71, EU:C:1971:116); în aceste condiții, instanța Uniunii nu poate considera că un tip de acțiune (în speță o acțiune în anulare) poate fi declarat inadmisibil pentru motivul că o a doua acțiune (de exemplu o acțiune în despăgubire) ar putea fi considerată, în ceea ce o privește, conformă cu cerințele de admisibilitate.
- 68 Prin urmare, obiecția poate fi respinsă.
- 69 În al doilea rând, BCE arată, cu sprijinul Comisiei, că jurisprudența privind grupurile închise trebuie să fie limitată la entități care cuprind un număr redus de membri. Această situație nu s-ar regăsi în speță, întrucât, la momentul adoptării deciziilor atacate, banca avea aproximativ 35 000

de acționari. În opinia acestor două instituții, a recunoaște admisibilitatea unei acțiuni care poate fi introdusă de un număr atât de ridicat de reclamânți ar fi contrar abordării urmate în Hotărârea din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia (25/62, EU:C:1963:17).

- 70 În această privință, trebuie arătat că, după cum subliniază BCE și Comisia, mai multe hotărâri invocate de reclamantă se referă la grupuri care cuprind un număr redus de membri, de exemplu 8 entități în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 22 iunie 2006, Belgia și Forum 187/Comisia (C-182/03 și C-217/03, EU:C:2006:416, punctul 63), 6 în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 13 martie 2008, Comisia/Infront WM (C-125/06 P, EU:C:2008:159, punctul 76), sau chiar 27 în Hotărârea din 1 iulie 1965, Toepfer și Getreide-Import Gesellschaft/Comisia (106/63 și 107/63, EU:C:1965:65, punctul 529).
- 71 Potrivit reclamantei, termenii utilizați în jurisprudența astfel examinată au însă ca unic scop explicarea criteriului în cauză, și anume a cerinței ca grupul vizat să cuprindă membri identificabili la momentul adoptării deciziei de plasare sub administrare temporară și să constituie astfel un grup care nu poate fi extins și care prezintă, în consecință, această caracteristică de a fi „restrâns”, „limitat” sau chiar „închis” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 martie 2008, Comisia/Infront WM, C-125/06 P, EU:C:2008:159, punctul 71, și Hotărârea din 27 februarie 2014, Stichting Woonpunt și alții/Comisia, C-132/12 P, EU:C:2014:100, punctul 59).
- 72 Reclamanta consideră, în orice caz, că jurisprudența ar permite formularea de acțiuni în situații care pot implica un număr ridicat de reclamânți. Aceasta ar fi situația în cazul acțiunilor formulate de beneficiari împotriva deciziilor adresate de Comisie unuia sau mai multor state membre în privința schemelor de ajutoare acordate sau care pot fi acordate de acestea din urmă. Deși acest tip de decizie nu le este adresat, jurisprudența ar permite acestor beneficiari să atace în fața Tribunalului legalitatea deciziilor astfel adoptate, în pofida faptului că reclamânții respectivi pot fi numeroși sau chiar foarte numeroși, în funcție de tipul de schemă în cauză [Hotărârea din 28 iunie 2018, Andres (Heitkamp BauHolding - în faliment)/Comisia, C-203/16 P, EU:C:2018:505].
- 73 În răspuns, Comisia susține că, în asemenea cauze care privesc beneficiari de ajutoare, actele atacate au o natură normativă, iar nu un caracter individual; astfel, acestea s-ar referi la măsuri naționale care cuprind o schemă de ajutor aplicabilă unor categorii de persoane care prezintă caracteristici determinate.
- 74 În această privință, trebuie arătat că poziția adoptată de Comisie cu privire la caracterul normativ al actelor vizate în cauzele referitoare la beneficiari de ajutoare nu ar avea ca efect, în cazul în care acest caracter ar fi confirmat, să determine inadmisibilitatea acțiunii. Astfel, articolul 263 al patrulea paragraf TFUE asigură admisibilitatea acțiunilor formulate împotriva actelor normative atunci când situația reclamânților este afectată fără o măsură de executare. Or, deciziile atacate au afectat, fără intervenția niciunui act intermediar de orice natură, situația juridică a acționarilor în speță privându-i de posibilitatea de a-și exercita unele dintre drepturile aferente acțiunilor pe durata plasării sub administrare temporară a băncii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 noiembrie 2018, Scuola Elementare Maria Montessori/Comisia C-622/16 P-C-624/16 P, EU:C:2018:873, punctele 28 și 58).

- 75 Astfel, Comisia nu poate în mod valabil, pe de o parte, să conteste afectarea individuală a reclamantei pentru motivul că aceasta face parte dintr-o categorie de operatori economici și, pe de altă parte, să susțină că acțiunea este inadmisibilă, întrucât ar fi îndreptată împotriva unui act care, în ceea ce privește o astfel de categorie, ar avea un caracter normativ, într-un context în care acest act a afectat situația juridică a reclamantei fără adoptarea unui act intermediar.
- 76 Prin urmare, a doua obiecție trebuie să fie de asemenea respinsă și se poate considera, pe de o parte, că reclamanta este vizată în mod individual de deciziile atacate și, pe de altă parte, având în vedere considerațiile de mai sus referitoare la afectarea directă, că aceasta îndeplinește cerințele impuse de tratat în ceea ce privește calitatea procesuală activă.

Cu privire la interesul de a exercita acțiunea

- 77 BCE susține că reclamanta nu are interesul de a exercita acțiunea necesar pentru a introduce prezenta acțiune.
- 78 În această privință, trebuie arătat că, potrivit jurisprudenței, pentru a formula acțiunea, reclamanta trebuie să stabilească existența unui interes de a exercita acțiunea, demonstrând că efectele juridice obligatorii produse de deciziile atacate sunt de natură să îi afecteze interesele, această dovadă putând fi făcută prin stabilirea faptului că actul a modificat în mod distinct situația sa juridică (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia, C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656, punctul 37).
- 79 Întrucât reclamanta deține participații la capitalul unei întreprinderi, interesul de a exercita acțiunea trebuie să fie distinct de cel urmărit de întreprinderea, în speță de banca, la care aceasta deține acțiuni. Astfel, numai întreprinderea are dreptul, în principiu, să introducă o acțiune pentru apărarea propriilor interese. În cazul în care interesul care trebuie apărat este cel al întreprinderii, acționarul poate solicita adunării generale sau organului de conducere să introducă acțiunea (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 iunie 2000, Euromin/Consiliul, T-597/97, EU:T:2000:157, punctul 50, și Hotărârea din 12 noiembrie 2015, HSH Investment Holdings Coinvest-C și HSH Investment Holdings FSO/Comisia, T-499/12, EU:T:2015:840, punctul 31).
- 80 În același mod, Curtea Europeană a Drepturilor Omului face distincție între, pe de o parte, acțiunile formulate de acționari pentru apărarea propriilor lor drepturi și, pe de altă parte, cele formulate de aceștia pentru a asigura protecția drepturilor întreprinderii (Curtea EDO, 7 iulie 2020, Albert și alții împotriva Ungariei, CE:ECHR:2020:0707JUD000529414).
- 81 În speță, pentru a-și justifica acțiunea, reclamanta nu invocă efectul produs asupra băncii de deciziile atacate, ci evidențiază incidența acestor decizii asupra drepturilor pe care le deține personal în calitate sa de acționar, în special asupra dreptului de a convoca o adunare generală pentru a propune introducerea unei căi de atac sau chiar a dreptului de a adăuga un punct în acest sens pe ordinea de zi a unei asemenea adunări.
- 82 Astfel, nu se poate considera, așa cum procedează totuși BCE, că, în cazul anulării deciziilor atacate, efectul asupra situației acționarilor ar fi identic cu cel pe care l-ar produce o anulare asupra situației băncii: acționând în temeiul efectului produs prin deciziile atacate asupra propriilor drepturi, reclamanta poate invoca un interes de a solicita anularea deciziilor menționate care nu se confundă cu cel al băncii, ci este distinct de acesta. Cerința unui interes distinct este, așadar, îndeplinită în speță.

83 Din cele de mai sus rezultă că acțiunea formulată de reclamantă poate fi declarată admisibilă în măsura în care a fost introdusă în nume propriu cu privire la deciziile atacate.

Cu privire la fond

84 În susținerea acțiunii, reclamanta invocă șapte motive întemeiate pe:

- o încălcare a normelor privind proporționalitatea;
- o încălcare a obligației de motivare și a dreptului de a fi ascultat;
- numirea ca administratori temporari a unor persoane care au exercitat anterior funcții importante în cadrul conducerii și al administrației băncii;
- o eroare de drept săvârșită la stabilirea temeiului juridic utilizat pentru adoptarea deciziilor atacate;
- faptul că BCE a încercat să rezolve probleme de administrare numind persoane care le creaseră;
- încălcarea, pe de o parte, a normelor referitoare la drepturile acționarilor și, pe de altă parte, a principiilor fundamentale privind protecția proprietății și a economiilor, libertatea inițiativei economice private și autodeterminarea cetățeanului în ceea ce privește alegerile personale;
- caracterul inadecvat al administrării temporare pentru soluționarea problemei constatate.

85 Tribunalul consideră oportun să înceapă examinarea cu motivul întemeiat pe o eroare de drept la stabilirea temeiului juridic utilizat pentru adoptarea deciziilor atacate.

Cu privire la motivul întemeiat pe o eroare de drept săvârșită de BCE la stabilirea temeiului juridic utilizat pentru adoptarea deciziilor atacate

86 Reclamanta susține că BCE a săvârșit o eroare de drept atunci când a întemeiat deciziile atacate pe articolul 70 alineatul (1) din textul unic în materie bancară, deși această dispoziție nu ar viza situația invocată pentru a justifica plasarea sub administrare temporară, și anume o „deteriorare semnificativă” a situației băncii.

87 Acest motiv este contestat de BCE, cu sprijinul Comisiei.

88 În această privință, trebuie arătat că articolul 69q alineatul (1) litera (b) din textul unic în materie bancară, care transpune articolul 28, intitulat „Demiterea conducerii superioare și a organului de conducere”, din Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale

Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului (JO 2014, L 173, p. 190), prevede:

„1. Banca Italiei poate adopta următoarele măsuri în ceea ce privește o bancă sau societatea-mamă a unui grup bancar:

[...]

(b) îndepărtarea din funcție a participanților menționați la articolul 69s¹, în cazul unei încălcări grave a actelor cu putere de lege, administrative sau statutare sau în cazul unor nereguli grave în cadrul administrării ori atunci când deteriorarea situației băncii sau a grupului bancar este deosebit de semnificativă, cu condiția ca măsurile menționate la litera a) sau prevăzute la articolele 53a și 67b să nu fie suficiente pentru remedierea situației.”

89 La rândul său, articolul 70 din textul unic în materie bancară, care transpune articolul 29 din Directiva 2014/59, intitulat „Administratorul temporar”, prevede:

„1. Banca Italiei poate dispune dizolvarea organelor care exercită funcții de administrare și de control al băncilor în cazul unei încălcări sau al unei nereguli menționate la articolul 69q alineatul 1 litera b) sau în cazul în care se preconizează pierderi patrimoniale grave ori atunci când dizolvarea este solicitată prin cerere motivată a organelor de administrare sau a adunării extraordinare.”

90 Din aceste texte reiese că cele două dispoziții privesc două situații diferite:

- pe de o parte, articolul 69q alineatul 1 litera b) reglementează „îndepărtarea din funcție” a organelor de administrare sau de control ale băncilor care, după luarea acestei măsuri, trebuie să fie înlocuite cu respectarea procedurilor prevăzute de dreptul național și de dreptul Uniunii;
- pe de altă parte, articolul 70 reglementează „dizolvarea” („scioglimento”) organelor de administrare sau de control ale băncilor, dizolvare care conduce la suspendarea funcțiilor adunărilor și ale celorlalte organe și la instituirea unei administrări extraordinare.

91 Potrivit interpretării articolelor 28 și 29 din Directiva 2014/59, pe care dispozițiile menționate urmăresc să le transpună, măsurile în discuție nu pot fi considerate echivalente sau alternative, din moment ce prima este mai puțin intruzivă decât cea de a doua, care poate fi adoptată numai dacă înlocuirea organelor de administrare sau de control ale băncilor potrivit procedurilor din dreptul național și din dreptul Uniunii este considerată insuficientă de autoritatea competentă pentru a remedia situația.

92 Condițiile de aplicare a articolului 69q alineatul 1 litera (b) din textul unic în materie bancară și a articolului 70 din textul menționat diferă de asemenea. Astfel, „îndepărtarea din funcție” a organelor de administrare sau de control este prevăzută în cazul:

- unei încălcări grave a actelor cu putere de lege, administrative sau statutare,
- sau al unor nereguli grave în cadrul administrării,
- ori atunci când deteriorarea situației băncii sau a grupului bancar este deosebit de semnificativă.

- 93 În schimb, „dizolvarea” organelor de administrare sau de control și instituirea unei administrări extraordinare sunt prevăzute:
- în cazul unei încălcări grave a actelor cu putere de lege, administrative sau statutare, menționată la articolul 69q alineatul 1 litera b),
  - sau în cazul unor nereguli grave în cadrul administrării menționate la articolul 69q alineatul 1 litera b),
  - sau în cazul în care se preconizează pierderi patrimoniale grave,
  - ori atunci când dizolvarea este solicitată prin cerere motivată a organelor de administrare sau a adunării extraordinare.
- 94 Reiese dintr-o analiză textuală a modului de redactare a condițiilor de aplicare a articolului 69q alineatul 1 litera b) din textul unic în materie bancară și a articolului 70 din textul menționat că enumerarea lor este exhaustivă și că acestea sunt alternative, astfel cum indică utilizarea conjuncției disjunctive „sau”. Astfel, a doua dispoziție prevede că dizolvarea organelor de administrare sau de control ale băncilor și instituirea unei administrări extraordinare sunt posibile în patru situații, dintre care două sunt prevăzute de prima dispoziție și trebuie, așa cum indică trimiterea directă la această dispoziție, să fie interpretate în același mod ca în contextul „îndepărtării din funcție”. Analiza textului indică de asemenea că nu există nicio ierarhie între aceste condiții.
- 95 Rezultă, așadar, din articolul 69q alineatul 1 litera b) din textul unic în materie bancară și din articolul 70 din textul menționat că a doua dispoziție nu prevede dizolvarea organelor de administrare sau de control ale băncilor și instituirea unei administrări extraordinare în cazul în care „deteriorarea situației băncii sau a grupului bancar [ar fi] deosebit de semnificativă”.
- 96 În speță, prin decizia de plasare sub administrare temporară, BCE a decis „dizolvarea organelor de administrare și de control ale [băncii] și înlocuirea acestora cu trei comisari extraordinari și cu un comitet de supraveghere”.
- 97 Pentru a adopta această decizie, BCE a considerat, la punctul 2.1, că „condițiile prevăzute la articolul 69q și la articolul 70 din textul unic în materie bancară, cu alte cuvinte o deteriorare semnificativă a situației [băncii], [erau] îndeplinite”, înainte de a concluziona, la punctul 2.6, că „administrarea extraordinară [era] necesară și adecvată” și că „exercitarea competenței prevăzute la articolul 70 [din textul menționat era] de asemenea considerată proporțională pentru a face față situației grave cu care [se confrunta la acel moment banca]”.
- 98 Astfel, din motivarea oferită în decizia menționată mai sus reiese că competența exercitată de BCE în prezenta cauză pentru a plasa banca sub administrare temporară este cea vizată la articolul 70 din textul unic în materie bancară, dat fiind că referirea la articolul 69q din textul respectiv nu permite infirmarea acestei constatări.
- 99 În mod similar, în decizia de prelungire, BCE a apreciat că administrarea temporară trebuia să continue, pentru motivul persistenței „deteriorării semnificative a situației entității supravegheate” (punctul 2.1) și că „exercitarea competenței în temeiul articolului 70 [din textul unic în materie bancară]” era adecvată împrejurărilor (punctul 2.6).

- 100 Rezultă că BCE a încălcat articolul 70 din textul unic în materie bancară prin faptul că s-a întemeiat, deși această condiție nu era prevăzută de dispoziția respectivă, pe „deteriorarea semnificativă a situației [băncii]” pentru a dizolva organele de administrare sau de control ale băncii, pentru a institui o administrare temporară și pentru a o menține în vigoare în perioada menționată în decizia de prelungire.
- 101 Această concluzie este contestată de BCE și de Comisie.
- 102 În primul rând, ambele observă că plasarea sub administrare temporară este prevăzută la articolul 29 din Directiva 2014/59. Or, articolul 70 din textul unic în materie bancară ar trebui să fie interpretat în lumina acestei dispoziții, pe care avea misiunea să o transpună, în temeiul principiului interpretării conforme. Din această interpretare ar rezulta că o plasare sub administrare temporară este permisă în temeiul articolului 70, chiar dacă situația avută în vedere, și anume deteriorarea semnificativă a situației băncii, nu este vizată în mod explicit în această dispoziție.
- 103 În această privință, potrivit unei jurisprudențe constante, la aplicarea dreptului intern, instanțele naționale sunt obligate, în măsura posibilului, să interpreteze dispozițiile acestuia în lumina textului și a finalității directivei în cauză pentru a atinge rezultatul urmărit de aceasta. Această obligație de interpretare conformă a dreptului național este, astfel, „inerentă sistemului Tratatului FUE, întrucât permite instanțelor naționale să asigure, în cadrul competențelor lor, deplina eficacitate a dreptului Uniunii atunci când judecă litigiile cu care sunt sesizate” (a se vedea Hotărârea din 24 ianuarie 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, punctul 24, și Hotărârea din 19 ianuarie 2010, Küçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, punctul 48 și jurisprudența citată; a se vedea de asemenea prin analogie Hotărârea din 24 iunie 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punctele 55, 57 și 58). Tribunalul este supus aceleiași obligații de interpretare conformă a dreptului național în lumina unei directive atunci când, precum în prezentul litigiu, în temeiul dispozițiilor relevante, trebuie să aplice acest drept.
- 104 În plus, în măsura în care se pune problema interpretării unei dispoziții de drept intern, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, domeniul de aplicare al actelor cu putere de lege și al actelor administrative naționale trebuie apreciat în funcție de interpretarea oferită acestora de instanțele naționale (a se vedea Hotărârea din 24 aprilie 2018, Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence și alții/BCE, T-133/16-T-136/16, EU:T:2018:219, punctul 84 și jurisprudența citată).
- 105 Totuși, acest principiu al interpretării conforme a dreptului național are anumite limite. Astfel, obligația instanței de a se referi la conținutul unei directive atunci când interpretează și aplică normele relevante de drept intern este limitată de principiile generale de drept și nu poate fi utilizată ca temei pentru o interpretare *contra legem* a dreptului național (Hotărârea din 15 aprilie 2008, Impact, C-268/06, EU:C:2008:223, punctul 100, și Hotărârea din 24 ianuarie 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, punctul 25).
- 106 Rezultă că obligația de interpretare conformă a dreptului național care tocmai a fost amintită nu poate servi drept temei pentru o interpretare contrară termenilor utilizați în dispoziția națională de transpunere a unei directive.
- 107 Or, acesta ar fi rezultatul obținut dacă această metodă de interpretare ar fi utilizată în speță. Astfel, măsura adoptată este cea prevăzută la articolul 70 din textul unic în materie bancară și, în consecință, condițiile de aplicare a acestui articol sunt cele care trebuie să fie îndeplinite.

Referirea la articolul 69q din textul menționat în decizia de plasare sub administrare temporară, care poate fi explicată prin trimiterea la acest articol în ceea ce privește două dintre condițiile de aplicare menționate la articolul 70 din același text, nu poate modifica normele aplicabile pentru adoptarea măsurilor vizate, nici condițiile aplicării acestora.

- 108 „Deteriorarea situației băncii” nu este o expresie generică, ci o condiție stabilită de un text legislativ, care se referă la o listă exhaustivă de patru condiții alternative. Aceste condiții prevăzute în mod explicit de lege pentru adoptarea unei măsuri atât de intruzive – cea mai intruzivă în sistemul de intervenție timpurie – precum cea a plasării unei bănci sub administrare temporară trebuie să fie respectate, iar cele prevăzute pentru adoptarea măsurii celei mai puțin intruzive nu pot fi considerate suficiente pentru a justifica adoptarea măsurii celei mai intruzive, fără o trimitere concretă în text.
- 109 Prin urmare, argumentul trebuie să fie respins.
- 110 În al doilea rând, BCE și Comisia au susținut în ședință că BCE era obligată să aplice, pe lângă dreptul național, atunci când acționa în calitate de autoritate competentă în temeiul reglementărilor bancare, toate normele prevăzute de dreptul Uniunii; din acest punct de vedere, BCE era obligată, potrivit instituțiilor respective, să aplice dispoziția cuprinsă în Directiva 2014/59, care prevede plasarea sub administrare temporară în cazul unei deteriorări semnificative a situației entității în cauză.
- 111 În această privință, trebuie arătat că, astfel cum evidențiază cele două instituții, acestea trebuie să se conformeze dreptului Uniunii în acțiunile lor. Această obligație decurge din principiul legalității, care impune instituțiilor să respecte, sub controlul instanței Uniunii, normele cărora le sunt supuse. În mod specific, aceasta este exprimată, în ceea ce privește supravegherea prudențială, astfel cum au subliniat instituțiile în cauză, la articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013 al Consiliului din 15 octombrie 2013 de conferire a unor atribuții specifice Băncii Centrale Europene în ceea ce privește politicile legate de supravegherea prudențială a instituțiilor de credit (JO 2013, L 287, p. 63), care prevede printre altele că, „[î]n scopul îndeplinirii atribuțiilor care îi sunt conferite în temeiul [acestui] regulament și în vederea realizării obiectivului de a asigura standarde ridicate de supraveghere, BCE aplică integral dreptul relevant al Uniunii și, în cazul în care acesta cuprinde directive, legislația națională care transpune respectivele directive”.
- 112 Din această dispoziție rezultă însă că, atunci când dreptul Uniunii cuprinde directive, dreptul național care transpune aceste directive este cel care trebuie să fie aplicat. Dispoziția nu poate fi interpretată în sensul că ar cuprinde două surse distincte de obligații, și anume dreptul Uniunii în ansamblu, inclusiv directivele, la care ar trebui să se adauge legislația națională care le transpune. Astfel, o interpretare de acest fel ar presupune că dispozițiile naționale diferă de directive și că, într-un asemenea caz, cele două tipuri de documente sunt obligatorii pentru BCE ca fiind surse normative distincte. O astfel de interpretare nu poate fi acceptată, întrucât ar fi contrară articolului 288 TFUE, care prevede că „[d]irectiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele”. Pe de altă parte, potrivit unei jurisprudențe constante, o directivă nu poate, prin ea însăși, să creeze obligații în sarcina unui particular și, prin urmare, nu poate fi invocată ca atare împotriva sa (Hotărârea din 26 februarie 1986, Marshall, 152/84, EU:C:1986:84, punctul 48; a se vedea de asemenea Hotărârea din 19 ianuarie 2010, Kçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, punctul 46 și jurisprudența citată).

- 113 Astfel, nu se poate remedia eroarea săvârșită de BCE în aplicarea articolului 70 din textul unic în materie bancară printr-o interpretare liberă a textelor care ar permite reconstituirea condițiilor de aplicare a unor dispoziții concepute în mod distinct în Directiva 2014/59 și în legislația națională.
- 114 Prin urmare, motivul trebuie să fie admis și trebuie, așadar, să se anuleze deciziile atacate, fără a fi necesară examinarea celorlalte motive.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 115 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 116 Întrucât BCE a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de reclamantă, conform concluziilor acesteia din urmă.
- 117 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. În temeiul acestei dispoziții, Comisia suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra extinsă)

declară și hotărăște:

- 1) Anulează Decizia ECB-SSM-2019-ITCAR-11 a BCE din 1 ianuarie 2019, prin care Banca Carige SpA a fost plasată sub administrare temporară, precum și Decizia ECB-SSM-2019-ITCAR-13 a BCE din 29 martie 2019, prin care a fost prelungită durata plasării sub administrare temporară până la 30 septembrie 2019.**
- 2) Respinge în rest acțiunea.**
- 3) Obligă Banca Centrală Europeană (BCE) să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de doamna Francesca Corneli.**
- 4) Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Papasavvas

Gervasoni

Madise

Nihoul

Martín y Pérez de Nanclares

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 12 octombrie 2022.

Semnături